

RAPPORT

Rapport dato: 18.06.2012

Systemrevisjon ved Biomar AS, Øksnes kommune

Adresse:	Biomar AS Bolstadsgate gate 24	Tillatelse av:	04. juni 1996 med senere endringer
www.biomar.com	8430 Myre	Tidsrom	18. og 19. april 2012
Org.nr:	937 843 860	Revisjonsleder:	Sten D. Bruaas
Telefon:	76 11 92 00	Revisor:	Eivind Hølaas
Kontaktperson	Arne Otto Olsen		
Ved revisjonen:	Heidi Megård		

Rapportens innhold

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen de kontrollerte områdene, dvs selskapets internkontrollsystem relatert til forurensningsloven med forskrifter og produktkontrollloven med forskrifter og virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven.

Hovedkonklusjon

Under revisjonen ble det påvist følgende avvik fra forskrifter og tillatelsen:

Avvik 1: Virksomhetens systematiske arbeid HMS system har enkelte mangler

- a. Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ytre miljø har mangler
- b. Avvikssystemet har ikke fungert godt nok mht HMS avvik på ytre miljø
- c. Utslippstillatelsen er ikke godt nok kjent i alle ledd i organisasjonen
- a. Virksomheten har manglende kjennskap til krav i forurensningsforskriften kap 27 om rene brensler.

Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall har enkelte mangler

- a. Lagrede fraksjoner med farlig avfall er mangelfullt merket
- b. Enkelte fraksjoner farlig avfall deklarerer ikke
- c. Oljeholdig adsorbent blandes i restavfallet – brennbar fraksjon

Avvik 3: Enkelte vilkår i utslippstillatelsen er overskredet

- a. Gjeldende produksjonsramme er overskredet
- b. Grenser for støy er overskredet

Det ble registrert 2 anmerkninger.

Mange av de elementene som et velfungerende HMS system skal inneholde er i hovdsak på plass (jf HMS forskriftens § 5). Fylkesmannens gjennomgang viser imidlertid at det trengs mer fokus rettet mot ytre miljø som tema.

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	DOKUMENTGRUNNLAG	3
3	OMFANG.....	4
4	AVVIK.....	4
5	ANMERKNINGER.....	6
6	GJENNOMFØRING	6
7	ANDRE FORHOLD	7
8	DELTAGERLISTE.....	7

1 Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved Biomar AS 18. og 19. april 2012.

- *Systemrevisjon* er en systematisk granskning av virksomheten for å fastslå om internkontrollaktiviteter og tilhørende resultater stemmer overens med det som er planlagt. En systemrevisjon vil vanligvis omfatte en gjennomgang av virksomhetens HMS-dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.
- *Verifikasjon* er bekreftelse ved å undersøke og fremskaffe objektivt bevis på at spesifiserte krav er oppfylt.

Systemrevisjoner inngår som en del av miljøvernavdelingens arbeid med å håndheve gjeldende krav med hensyn til beskyttelse av det ytre miljø. Kontrollen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Hensikten med kontrollen var å fastslå om selskapets internkontroll er effektivt med hensyn til å nå fastsatte mål for miljø, om det tilfredsstillende kravene i internkontrollforskriften, hvorvidt forhold som er beskrevet i systemet stemmer overens med praksis i selskapet (kart og terreng) og å påse at krav fastsatt i forurensningsloven med tilhørende forskrifter og vilkår i gitte tillatelser overholdes av selskapet.

Kontrollen ble gjennomført ved granskning av dokumenter, ved intervjuer av relevante personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- *Avvik* er overtredelse av krav fastsatt i, eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- *Anmerkning* er forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen på avvik.

2 Dokumentgrunnlag

Følgende dokumenter danner grunnlaget for kontrollen:

- Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) (med senere endringer)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Tillatelse av 04. juni 1996 med senere endringer

Fylkesmannen hadde følgende dokumenter fra Biomar AS tilgjengelig før gjennomføringen av systemrevisjonen:

- Organisasjonskart Biomar AS,
- Miljøaspekter BioMar
  - Intern trucktransport
  - Oljeutslipp
  - Utslipp til vann
  - Kildesortering
  - Produksjonsavfall
  - Energiforbruk
  - Kjemikalier
  - Retur
- Introduksjonskart for nyansatte
- Sikker jobbanalyse
- Rutine for avviksbehandling i Revisjonsplan interne revisjoner
- Varsling av utilsiktede utslipp til ytre miljø

I tillegg ble noe dokumentasjon fremvist på PC under revisjonen (avvikssystem).

3 Omfang

Kontrollen besto av systemrevisjon av Biomar AS sin internkontroll, sett i forhold til krav fastsatt i medhold av forurensningsloven med tilhørende forskrifter, produktkontroll-loven med tilhørende forskrifter og virksomhetens utslippstillatelse etter forurensningsloven. Det ble også gjennomført verifikasjon i produksjonslokalene og verksted m/uteområder.

Fylkesmannen har ikke vurdert andre forhold ved selskapets virksomhet.

4 Avvik

Følgende avvik ble avdekket under revisjonen:

Avvik 1: Virksomhetens systematiske arbeid med HMS har enkelte mangler

a. Risikovurderingene knyttet til ytre miljø er mangelfulle.

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 6

Begrunnelse

Bedriften mangler rutiner for kartlegging av hvilke typer farlig avfall som oppstår i driften av fabrikk. Det mangler også rutiner for håndteringen av farlig avfall.

Renseanleggene har ikke vært tema i de risikovurderinger som er gjennomført.

Etter Fylkesmannens vurderinger er det nødvendig å gjennomføre relevant kartlegging av farer og problemer som grunnlag for å vurdere risiko for ytre miljø.

b. Avvikssystemet har ikke fungert godt nok mht HMS avvik på ytre miljø

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 7

Begrunnelse

Virksomheten har etablert system for håndtering av HMS avvik, men kjente forhold som er klare avvik fra utslippstillatelsen er ikke fanget opp og håndtert etter avvikssystemet.

c. Virksomheten har ikke god nok oversikt over de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten.

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 1.

Begrunnelse

Det fremgår av HMS-forskriften pkt 1 at internkontrollen bl.a. innebærer å sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten.

Det kom frem under tilsynet at utslippstillatelsen med tilhørende vilkår ikke er kjent i alle ledd i organisasjonen. Det kom også frem at virksomheten ikke hadde kjennskap til forurensningsforskriften kap . 27 Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brensler. Kravene i forskriften gjelder for bedriftens fyringsanlegg for LPG.

Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall har enkelte mangler

a. Lagret farlig avfall er mangelfullt merket

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5

Begrunnelse

Det fremgår av forskriften at farlig avfall skal håndteres forsvarlig. Dette innebærer at alle fraksjoner farlig avfall skal oppbevares på fast dekke og utilgjengelig for publikum. De ulike fraksjonene skal være tydelig merket med type farlig avfall og aktuell EAL-kode. Oppbevart farlig avfall var ikke merket med type farlig avfall/EAL-kode.

b. Enkelte fraksjoner farlig avfall deklarerer ikke

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-12

Begrunnelse

Det fremkommer av forskriften at virksomhet som leverer farlig avfall skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper. Dette innebærer bl.a. at alle fraksjoner farlig avfall må merkes og deklarerer på godkjent skjema. Det kom frem under tilsynet at oljeholdig adsorbent ikke deklarerer og merkes som farlig avfall, men blir blandet inn i restavfall for brennbar fraksjon. Korrekt EAL-kode er 15 02 02.

Avvik 4: Enkelte vilkår i utslippstillatelsen er overholdt

Referanse utslippstillatelsen av 04. juni 1996 med senere endringer.

Begrunnelse

Gjeldende ramme er for produksjon av fiskefôr er overskredet. Gjeldende grense er 85.000 tonn/år jf brev med endring datert 26. november 2001. Det ko frem under tilsynet at brev av 06. februar 2006 fra Fylkesmannen med varsel om endringer av vilkår i hht krav i IPPC-direktivet var forstått som vedtak. I brevet var det ikke angitt konkret ramme.

Etter utbyggingen har SINUS as utført støymålinger ved bedriften. Disse viser at støy fra BioMar overskrider grenseverdiene ved flere nærliggende boliger. Dempingsbehovet anslås til 8 – 12 dB i forhold til grenseverdiene i T-1442 Retningslinje for behandling av støy i arealplaner. Gjeldende grenseverdier for støy fremkommer av vilkår 4 Støy i utslippstillatelse av 04. juni 1996. Disse er forskjellige fra kravene i T-1442. Det er her bl.a. satt særlige krav til støynivå på kveld og på natt.

5 Anmerkninger

1. Bedriften overholder ikke varslet grense for luktutslipp.

Bedriften ble i brev av 06. februar 2006 varslet om at det ville bli satt krav om at maksimumskonsentrasjonen innenfor nærliggende boligområder eller andre som blir mer berørt skal ikke være høyere enn 15 LE/m³ (luktekvivalenter pr. m³) beregnet i forhold til de danske retningslinjene.

I forbindelse med utbyggingen har Force Technology i rapport fra september 2011 utarbeidet målinger og beregninger av luktinnemisjon til omgivelsene. Rapporten viser at luktinnemisjonen for fabrikkens er på 47 LE/m³.

2. Bedriften har ikke fulgt opp krav til avfallsplaner i havn

Forurensningsforskriften kap 20 Levering og mottak av lastrester fra skip gjelder alle norske og utenlandske skip, herunder fiskefartøy, fritidsbåter, krigsskip, militære hjelpefartøy eller andre skip som eies eller drives av den norske eller av en utenlandsk stat, som anløper norsk havn. Det fremkommer av forskriften at privat havneeier, havnestyret eller kommunen, skal ut fra behovet for levering, sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lastrester fra skip i havnen. Mottaksordningene skal være tilstrekkelige til å dekke et normalt behov for levering i havnen, uten at skipene forsinkes unødig.

Det var ikke etablert slike mottaksordninger. Dette må avklares eventuelt i samarbeid med kommunen.

6 Gjennomføring

Kontrollen omfattet følgende aktiviteter:

Åpningsmøte

Åpningsmøtet ble avholdt 18. april klokken 08:30 – 09:30 på BioMar sitt møterom. Her ga Fylkesmannen informasjon om gjennomføringen av kontrollen. Videre ga BioMar en kort presentasjon av virksomheten og internkontrollarbeidet.

Intervjuer og verifikasjoner

I alt 7 personer ble intervjuet den 18. og 19. april. Det ble også foretatt en verifikasjon av produksjonsanlegget og verkstedet.

Avslutningsmøte

Avslutningsmøtet ble avholdt 19. april 14.30 – 15.30 på BioMar møterom. Registrerte avvik og anmerkninger ble presentert. Fylkesmannen oppfattet det slik at BioMar AS var innforstått med de avvikene som ble presentert på møtet.

7 Andre forhold

Fylkesmannen takker BioMar representanter ved revisjonen for et godt og konstruktivt samarbeid under hele revisjonen. Som nevnt i innledningen er dette en avviksrapport og gir således ikke en totalvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Vi vil derfor legge til her at vi observerte mange positive forhold med hensyn på arbeidet med å ivareta det ytre miljøet ved bedriften. Anlegget på Myre gir i hovedsak inntrykk av å være ryddig og veldrevet. Vi vil her gjenta de punktene vi tok fram på sluttmøtet:

8 Deltakerliste

I tabellen er det gitt en oversikt over deltakerne ved revisjonen.

Navn	Funksjon	Åpn.møte	Intervju	Sluttmøte	Verifikasjon
Biomar:					
Arne Otto Olsen	Produksjonsdirektør	x	x	x	
Arne Vilmar Larsen	Produksjonssjef	x	x		
Torfinn Kristoffersen	Lagerformann	x	x	x	x
Oddvar Pedersen	Teknisk sjef	x	x		x
Knut Reidar Haaheim	Hovedverneombud	x	x		
Veronica Gabrielsen	Kvalitetsleder	x	x		
Frode Gabrielsen	Driftsleder	x	x		
Gøran Hansen	Operatør		x	x	
Heidi Megård (pr. telefon)	Kvalitetssjef	x			
Fra Fylkesmannen:					
Eivind Hølaas	Revisor	x	x	x	x
Sten D Bruaas	Revisjonsleder	x	x	x	x

